

Mød Foreningen af Byplanlæggeres nye forperson: Elisabeth Jeppesen

Tværfagligt samarbejde og bæredygtige løsninger står centralt i byplanlægningens fremtid

**Kort sagt skal
fremtidens planlæggere
være brobyggere mellem
teknik, natur og menneske
og kunne navigere i et land-
skab af kompleksiteter.**

Elisabeth Jeppesen
Forperson i FAB

Vi har spurgt Elisabeth Jeppesen, ny forperson for FAB – Foreningen af Byplanlæggere – om hendes perspektiver på byplanlægning i dag og fremtidens udfordringer for planlæggere. Hun fortæller om nødvendigheden af tværfagligt samarbejde, aktuelle planfaglige problemstillinger, internationale erfaringer, og hvilke kompetencer fremtidens planlæggere har brug for.

Elisabeth Jeppesen leder KHR Byplan hos KHR Architecture, hvor hun arbejder med rådgivning inden for byplanlægning. Hun er uddannet arkitekt fra Aarhus Arkitektskole, og allerede tidligt rettede hendes nysgerrighed sig mod det, der omgiver arkitekturen – de processer, beslutninger og hensyn, der former rammerne for det byggede miljø. Denne interesse førte hende naturligt mod kommunal planlægning, hvor hun begyndte sin karriere.

Planlægning i krydsfeltet mellem lov, politik og vision

"Planlægning er en disciplin i konstant bevægelse, hvor lovgivning, faglighed og politiske dagsordener mødes. At navigere i dette spændingsfelt kræver både forståelse for systemet og evnen til at se de muligheder, der opstår i krydsfeltet mellem regulering og vision," siger Elisabeth Jeppesen. Hun fremhæver, at planlægning i dag er mere end forvaltning af planloven. Den befinder sig i et krydsfelt mellem lovgivningens krav, politiske dagsordener og et stigende behov for at håndtere komplekse samfundsudfordringer, ikke mindst i relation til klima, bæredygtighed og social ulighed.

Tværfagligt samarbejde som nøgle

Vi spørger Elisabeth, hvorfor samarbejde mellem forskellige faggrupper er vigtigt for byplanlægning. Hun svarer: "Vi står over for nogle enorme udfordringer, ikke kun herhjemme, men globalt med klimakrisen, tabet af biodiversitet og stigende social ulighed. Derfor er det vigtigere end nogensinde, at vi samarbejder om byplanlægningen på tværs af fagligheder og niveauer, hvis vi skal lykkes med at finde løsninger, der både er gode og holdbare på lang sigt. Det kan være en udfordring, fordi vi ofte arbejder med forskellige faglige sprog, tidsrammer og succeskriterier. Men netop derfor er det så afgørende, at vi bliver dygtige til at kommunikere, skabe fælles forståelse og lede projekter på tværs. Tværfagligt samarbejde er en forudsætning for robust og bæredygtig planlægning."

Aktuelle problemstillinger

Om de mest presserende problemstillinger i byplanlægning peger Elisabeth på klimaforandringer og bæredygtighed. Byer skal kunne håndtere ekstreme vejrhændelser som skybrud, hedebløjer og stigende vandstande. "Det betyder, at planlægning i dag ikke kun handler om funktionalitet og æste-

tik, men også om robusthed og tilpasningsevne. Grønne områder, regnvandshåndtering og bæredygtig infrastruktur bliver centrale elementer, der både reducerer klimapåvirkningen og øger livskvaliteten," siger hun. Boligmangel og social ulighed er en anden udfordring. Elisabeth understreger behovet for blandede boligområder, flere almene boliger og fleksible boligtyper for at skabe social bæredygtighed og understøtte byens sammenhængskraft. Hun fremhæver også borgerinddragelse som centralt: "Mange borgere føler sig fremmedgjorte i planprocesser. Der er behov for nye former for dialog og medindflydelse. Når borgere, interessenter og lokale aktører får mulighed for at bidrage aktivt til planlægningsprocesser, skabes løsninger, der afspejler reelle behov og lokale værdier. Inddragelsen styrker ejerskabet til byens udvikling, og beslutninger tages på et mere åbent og oplyst grundlag."

Internationale erfaringer

Elisabeth peger på Holland som et land, Danmark kan hente inspiration fra: "De har formået at tænke fremsynet, integreret og bæredygtigt i deres byplanlægning. De har en stærk tradition for helhedsorienteret planlægning og klimatilpasning, hvor vandhåndtering er en naturlig del af bydesignet. De skaber fleksible områder, der kan oversvømmes kontrolleret og samtidig bruges rekreativt."

Hun nævner også, at de flere steder i udlandet er længere fremme med datadrevet planlægning: "Ved at bruge data mere aktivt kan man træffe bedre beslutninger baseret på fakta og scenarier, skabe mere gennemsigtige og dokumenterbare processer og samtidig styrke borgerinddragelsen. Udfordringerne ligger selvfølgelig i ting som datakvalitet, ejerskab af data og behovet for tværfaglige kompetencer og digital infrastruktur, men potentialet er stort, og vi lever allerede i en yderst databaseret hverdag."

Fremtidens kompetencer

Om hvilke kompetencer fremtidens planlæggere har brug for, siger Elisabeth: "Planlæggerens rolle er og bliver endnu mere kompleks og central. Som bindeled mellem politiske beslutninger, faglige analyser og borgernes hverdag bliver planlæggeren en nøgleaktør i udviklingen af fremtidens samfund. Det kræver både faglig tyngde, strategisk forståelse og evnen til at facilitere samarbejde. Planlægningens fremtid ligger derfor ikke kun i lovgivningens rammer, men i evnen til at skabe sammenhæng og retning samt i modet til at tænke på tværs, udfordre vanetænkning og forme nye fortællinger om, hvordan vi kan leve og udvikle os bæredygtigt sammen. Kort sagt skal fremtidens planlæggere være brobyggere mellem teknik, natur og menneske og kunne navigere i et landskab af kompleksiteter."

Interview med
Elisabeth Jeppesen
af **Mads Angelsø**,
projektleder, Dansk
Byplanlaboratorium

”

Mange borgere føler sig fremmedgjorte i planprocesser. Der er behov for nye former for dialog og medindflydelse.

Elisabeth Jeppesen
Forperson i FAB